

VUODEN 2022 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

Valtuusto on kokouksessaan 20.12.2021 § 74 hyväksynyt vuoden 2022 talousarvion. Talousarviot on jaettu toimielimille ja viranhaltijoille.

Kunnanhallitus antaa hallintosäännön 44 §:n perusteella seuraavat talousarvion 2022 täytäntöönpano-ohjeet, joita lautakuntien ja viranhaltijoiden on noudatettava.

Yleistä

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Viimeisimmän tilanteen mukaan vuoden 2021 tilinpäätös toteutuu talousarvioita paremmin. Talousarvioon kirjattiin tilikauden 2021 tulokseksi ylijäämää 100 200 €. Koronapandemian aiheuttamat toimet ovat myös vuonna 2021 vaikuttaneet menoihin ja tuloihin sekä kunnan toimintaan muun muassa SOTE-puolella, sivistystoimissa sekä toimielinten kokoontumisissa, tilaisuuksien ja tapahtumien toteutuksessa sekä osallistavassa toiminnassa. Verotuloja kertyi selvästi (497 t€ / 5,9 %) yli talousarvioon kirjatun. Valtionosuuksia kertyi hie-man (46 t€ / 0,5 %) yli budjetoidun. Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi 285 t€, joka on 147 t€ yli budjetoidun. Lopullinen kunnan tilinpäätös 2021 riippuu loppuvuoden laskutuksista, joissa täsmäytyvät maksetut arviolaskut loppulaskuilla sekä muilta perittävät maksut. Näillä on suuri merkitys lopulliseen toteumaan, mutta tämän hetken ennusteen mukaan tilinpäätöksen ylijäämä asettuu välille 400 t€ – 700 t€. Toiminnallisesti on pysytty hyvin vuodelle asetetuissa raameissa, kun huomioidaan koronan aiheuttamat rajoitteet ja välttämättömät muutokset.

Vuosi 2022 näyttää taloudellisesti tasapainoiselta. Tuloja kertyy yhteensä 20,776 M€. Tuloja on arvioitu kertyvänä tänä vuonna 973 t€ edellisvuotta enemmän. Valtionosuudet nousevat 472 t€, verotulot 414 t€, toimintatuotot nousevat 87 t€ ja rahoitustuottoja talousarvioon on kirjattu noin 130 t€, joka on noin 9 t€ vuodelle 2021 arvioitua vähemmän. Myös menot kasvavat kuluvasta vuodesta. Toimintakulut ovat yhteensä 19 489 760 €, jossa on kasvua vuodesta 2021 noin 613 t€. Kunnan taloudenpito vuonna 2022 jatkuu edelleen tiukkana, jotta varmistetaan tasapainoinen kuntatalous myös pitkällä aikavälillä.

Talousarvio 2022 on vuoden 2021 tapaan hyvin tasapainossa ollen kokonaisuutena 434 560 € ylijäämäinen. Kokonaisuutena toimintamenot kasvavat 3,2 %. Talousarvion vuosikate on 1 258 510 €. Poistot ovat 823 950 €, joka on noin 16 t€ edellisvuotta enemmän. Talousarviovuoden tulos on toista vuotta peräkkäin ylijäämäinen. Pitkällä aikavälillä tulojen ja menojen tulee olla tasapainossa.

Talousarvion sitovuus

Valtuusto päätti talousarviota hyväksyessään talousarvion sitovuudesta seuraavaa, jota kaikkien on noudatettava:

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Käyttötalouden osalta menomäärärahat ovat sitovia bruttomääräisinä

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla,
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla ja vastuualueiden välillä.

Muiden määrärahojen kuin palkkojen, palkkioiden ja henkilöstösivukulujen, siirrosta tilitasolla päättää osastopäällikkö. Henkilöstökuluihin varattuja määrärahoja ei saa käyttää muihin tarkoituksiin.

Investointiosa on sitova valtuustoon nähden hankkeittain, paitsi kaavateiden rakentamiseen ja päällystämiseen varattu määräraha on sitova kokonaisuutena.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Mahdollisuuksien mukaan ylitykselle on esitettävä kate.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa valtuuston myöntämien määrärahojen mukaisesti.

Talousarvioon varattujen määrärahojen käytöstä päättää kukin viranomaisen hallintosäännössä annetun päätösvallan mukaisesti.

Käyttösuunnitelmat ja taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Lautakuntien tulee hyväksyä valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa.

Talousarviovuoden aikana on toteutettava menokuria. Toiminnan tulee olla taloudellista, tehokasta ja myös pitkällä aikavälillä perusteltua. Mahdollisuuksien mukaan alitetaan talousarviomäärärahavarauksella. Käyttösuunnitelmiin sisällytetään lakisääteiset eläkemenoperusteiset maksut kunkin hallintokunnan osalta.

Lautakuntien tulee käyttösuunnitelmissa hyväksyä tarkennetut tavoitteet valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaan.

Hankinnoissa on noudatettava hallintosäännön ja hankintaohjeiden mukaisia päätösvallan määräyksiä.

Investoinnit

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Valtuusto on vahvistanut tällaisten hankintojen rajaksi 10 000 euroa.

10 000 euroa pienemmät hankinnat kirjataan käyttömenoihin ja 10 000 euroa ja sitä suuremmat hankinnat kirjataan investointimеноihin.

Talousarvioon sisältyvien investointien toteuttaminen vaatii hallintosäännön mukaisesti asianomaisten viranomaisen päätöksen. Valtuusto on hallintosäännössä kunkin viranomaisen kohdalla antanut euromääräisen rajan päätösvallasta.

Investoinnit tulee suorittaa hankintalakia ja voimassa olevaa Evijärven kunnan hankintaohjetta sekä pienhankintaohjetta noudattaen.

Investointiosa on valtuuston päätöksellä sitova hankkeittain, paitsi kaavateiden rakentamiseen ja päällystämiseen varattu määräraha on sitova kokonaisuutena. Määrärahaa ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen eikä määrärahaa saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

Hankinnat

Hankinnat tulee suorittaa hankintalakia ja kunnanhallituksen vuonna 2017 hyväksymiä kunnan yleisiä hankintaohjeita noudattaen.

Hankinnoista ja palveluista on aina tarjousten / vertailun avulla varmistettava hankinnan kokonaistaloudellisuus.

Virat ja toimet

Vapautuvien virkojen ja toimien täyttämistä on mietittävä tarkoin. Virkavapaudet ja työlomat tulee pyrkiä hoitamaan sisäisillä järjestelyillä ja sijaisen saa palkata vain painavasta syystä. Lyhyet poissaolot, mukaan luettuna virkavapaudet ja työlomat, sijaistetaan sisäisin järjestelyin. Pidempien poissaolojen ajaksi voidaan tarvittaessa palkata sijainen.

Maksut ja taksat

Maksut ja taksat tulee tarkastaa vuosittain ja pitää ne ajan tasalla ja sopimusten mukaisina.

Sopimukset

Osastopäälliköiden ja muiden tilivelvollisten viranhaltijoiden sekä laskuttajien on seurattava tehtyjä sopimuksia ja toimittava sopimusten mukaisesti saatavan perinnässä ja maksun/vuokran tai muun saatavan korottamisessa.

Laskujen vastaanottaminen ja hyväksyminen

Laskun tarkastajan on tarkastettava, että laskun sisältämä tavara, työsuoritus tai muu palvelus on saatu ja laskusuoritus on oikein.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien on vuosittain/toimintakausittain määrättävä laskujen vastaanottajat/tarkastajat ja hyväksyjät (hyväksyjä määrättäessä on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon, että kyseisen hyväksyjän pois-ollessa varalle on määrätty toinen henkilö). Hyväksyjäksi on määrättävä henkilö, jolla on tosiasialliset mahdollisuudet vastata talousarviosta ja varojen käytöstä sekä valvonnasta.

Hyväksyjä on vastuussa siitä, että lasku on päätöksen mukainen ja menon suorittamiseen on määräraha.

Laskutus, erääntyneiden saatavien perintä ja saatavien seuranta

Hallintokunnat laskuttavat kunnan saatavat säännöllisesti ja tehokkaasti.

Osastopäällikön ja muiden tilivelvollisten viranhaltijoiden sekä laskuttajan on seurattava kunnan saatavia ja saatavien eräpäivää tehokkaasti.

Erääntyneiden saatavien perintä annetaan kunnan kanssa sopimuksen tehneelle perintätoimistolle viipymättä perintätoimiston kanssa sovitulla tavalla.

Osastopäälliköille ja laskuttajille on toimitettava oman alueensa erääntyneet saatavat kuukausittain ja näiden on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin saatavien suhteen.

Lautakuntien on seurattava ja lautakunnalle on raportoitava niiden alaisista erääntyneistä saatavista vähintään 30.6. ja 31.12. tilanteen mukaan.

Kunnanhallitukselle on raportoitava kaikista kunnan erääntyneistä saatavista 30.6. ja 31.12. tilanteen mukaan.

Talousarvion seuranta

Kunnanjohtajalle raportoidaan kuukausittain talousarvion toteutumasta kuntatasolla ja osastopäälliköille kuukausittain oman osastonsa osalta.

Kunnanhallitukselle ja valtuustolle tuodaan talousarvion toteutumaraportti 30.4. ja 31.8. tilanteen mukaan mahdollisimman nopeasti, jotta taloustilanteen mahdollisiin muutoksiin ehditään reagoida. Lisäksi tehdään lyhyt tilanneraportti 30.6. tilanteesta. Investointien toteutumisen seuranta talousraportoinnin yhteydessä talousarvion toteutumaraporteissa.

Lautakunnille on tuotava oman talousarvionsa toteutuma vähintään 30.4. ja 31.8. tilanteen mukaan mahdollisimman nopeasti.

Osastopäälliköiden on seurattava talousarvion toteutumista ja ryhdyttävä tarvittaessa asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Kokouspalkkiot, ansionmenetyksen korvaukset ja kulukorvaukset

Kokouspalkkiot ja ansionmenetyksen korvaukset määräytyvät valtuuston hyväksymän hallintosäännön ja muiden mahdollisten määräysten mukaisesti.

Kokouspalkkiot maksetaan luottamushenkilöille puolivuositain, viranhaltijoille ja työntekijöille normaalin palkanmaksun yhteydessä. Luottamushenkilöiden ansionmenetyksenkorvauksia ja kulukustannuksia maksetaan 4 kertaa vuodessa. Ansionmenetyksen ja kulukustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

Kunnan työntekijöiden kulukorvaukset tulee laskuttaa viimeistään kahden kuukauden kuluessa. Kilometrikorvausten osalta noudatetaan työ- ja virkaehtosopimuksia.

Talousarvion muuttaminen

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Mahdollisuuksien mukaan ylitykselle on esitettävä kate.

Muuta

Ylitöiden teko on sallittua ainoastaan pakottavissa tapauksissa ja edellyttää aina kirjallista määräystä. Ylitysmääräyksen antaa asianomainen osastopäällikkö. Ylityöt korvataan pääsääntöisesti vapaana. Ylityöt on ilmoitettava palkanlaskijalle tilastointia ja seurantaa varten.

Hallintosäännön perusteella viranhaltijalle on annettu oikeus tehdä päätökset säännössä mainituissa tapauksissa. Päätöksistä on tehtävä kirjallinen päätös. Päätöslomakepohjia on tallennettu palvelimelle Yhteinen/POHJAT -kansioon. Päätösnumerointi alkaa vuosittain 1. pykälästä.

Viranhaltijapäätökset on soveltuvin osin asetettava yleisesti nähtäville kunnan verkkosivulle.

EVIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Alina Lehto
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Mikko Huhtala
kunnanjohtaja